

Vysoké Tatry – letná sezóna 2019

Pri návšteve Tatier počas leta sa potvrdzoval trend z minulých rokov. Tatry sa stavajú stále preplnenejšie, čo je vidieť na parkoviskách, chatách, chodníkoch. To isté je vidieť na vyhlásených tatranských stenách a cestách, kde sa za vhodných podmienok stretávajú veľké skupiny lezcov. Snažíme sa pri týchto často lezených cestách zabezpečiť postupné doplnenie štandov certifikovanými fixnými isteniami a rovnako ich dopĺňame na zostupových trasách. Dopĺňanie fixných postupových istení vo vybraných cestách je možné realizovať až po odsúhlasení Správou Vysokých Tatier. Zatiaľ nevyjasnená situácia je pri prístupových trasách pod často lezené steny, cesty. Historicky je to ponechané na samovývoj, značenie skalnými mužikmi. Často krát je to spleť chodníkov v rôznom rozsahu poškodenia eróziou a ich stav sa zhoršuje. Aktuálne štátna ochrana prírody sa pokúša zrealizovať dlhoročný projekt návštevného poriadku v TANAPe. Držíme palce vedeniu SHS James pri vyjednávaní o podmienkach horolezeckej činnosti v pripravovanom návštevnom poriadku.

Nižšie uvádzame publikované prvovýstupy a zaujímavé prelezy tohtoročnej sezóny. Sú rozdelené podľa dolín od východu po západ Vysokých Tatier. Uvádzané obtiažnosti voľného lezenia sú v stupnici UIAA, technické lezenie, ak je v cestách potrebné, je uvádzané v stupnici A0 – A5, hodnotenie úrovne istení je uvádzané podľa vzoru alpskej hodnotiacej stupnice (S1-S6, R1-R7). Detaily tohoto hodnotenia sú uvedené na http://www.james.sk/object.asp?pageid=113&portal_id=8&id_object=1176

Dolina Bielej vody

Na Východnej Žeruchovej veži spravili 31.8. Miroslav Kúdela a Peter Matejíček dvojdielkovú cestu Fantomas, 8, RS2. Na Kozom štíte Ondrej Bizub, Lubo Kolarský a Rasťo Benko spravili cestu Tradičného horolezeckého týždňa, 6+, RS1.

cesta Fantomas na Žeruchovej veži

Cesta tradičného horolezeckého týždňa VI+
Kozí štít-JZ 17.8.2019
Ondrej Bizub-Lubomír Kolársky-Rasťo Benko

RS-1

topo cesty CTHT na Kozom štíte

Prelezy najhodnotnejších ciest boli už tradične na Jastrabej veži. Mladí lezci Tomáš Buček a Mišo Mikušinec preliezli Jet stream 10-/10 PP. Táto cesta z roku 2000 je známa dobrodružným lezením. Autor cesty Martin Heuger počas Jamesackého týždňa vymenil ručne vŕtané nity za certifikované, čím sa stala bezpečnejšia, ale stále odvážna cesta. Následne túto cestu ešte zopakoval poľský lezec Lukasz Dudek 15.9. Cestu Kesicki-Wielicki 9-/9 preliezol štýlom flash Pavel Kratochvíl, Pochylého platne 8 preliezol štýlom flash Robo Luby. Ľuba Čechová a Rado Staruch preliezli cestu Pavúci lezú do neba 8-/8, PP. Na Kolovom štíte Zuzana Jargašová a Víťo Vyskočil zopakovali cestu Archa 7+/8- OS.

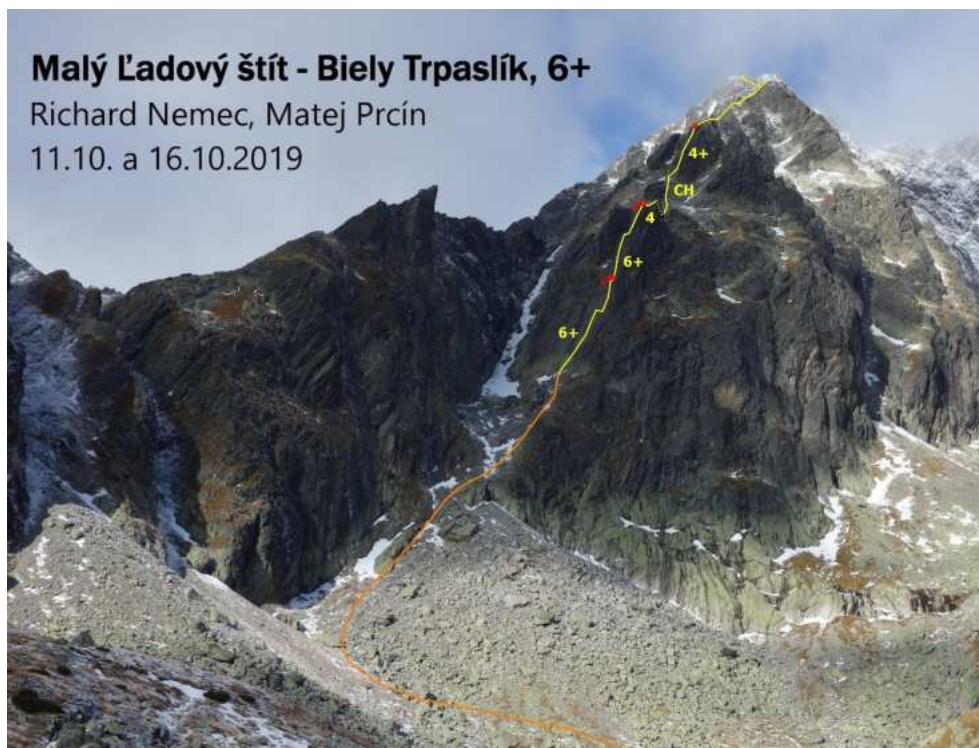
Na Čiernom štíte Peter Hašta doplnil zostupovú trasu dvoma zlaňovacími štandmi a na Jastrabej veži doplnil zostupovú trasu z vrcholu zlaňovacím štandom. Členovia metodickej komisie doplnili na Kozej kôpke, J pilier, Puškáš, 3. štand a na Jahňacom štíte v ceste stredom steny Bocek – Šadek doplnili 3 nové štandy.

Skalnatá dolina

Po minuloročnom preistení platní na Kežmarskom štíte a viacerých prelezoch, tohto roku pribudol prelez Pochylého platní 8-, Denisou Šulcovou OS spolu s Marekom Černým a Ľubom Durašom.

V MSD aktivity popísal Rišo Nemeč, aktuálne pracovník Téryho chaty. Lezecké aktivity návštevníkov MSD sú nasmerované na vylezenie štyroch klasík Žltá stena - Korosadowicz, Malý Ľadový - Cesta k slnku, Lomnica - Hokeja a Baranie rohy – Šádek. V ostatných cestách bola výrazne nižšia alebo žiadna aktivita. Pri prvovýstupoch bolo v tejto doline najviac aktivít v porovnaní s ostatnými dolinami Tatier. 12.8. Igor Papp a Mišo Sabovčík vo V stene Zvona na Malý hrot novú cestu Zvon! 7, 240m lezenia a efektným prepadom. Zvon je zabudnutá štíhla veža v SV úbočí Kostolov. Z horolezeckého hľadiska je zaujímavá jeho 200m vysoká SV stena ohraničená z ľava Birkenmajerovou roklinou a z pravej strany Tillovym žľabom. V stene vystupujú dve samostatne veže, alebo ihly. Ihla Republiky a masívnejšia veža Sisa. Tektonické komíny obidvoch spomínaných útvarov určujú aj smery dvoch ciest v tejto stene. Skala je pomerne lámavého charakteru no s pribúdajúcou výškou sa postupne zlepšuje. Na Veľkej Lomnickej veži – PP variant pribudla nová cesta Začiatok príbehu 8-, RS1, 140m, cestu spravili Stano Filkor, Rado Staruch a Peťo Rašo. Na Malý Ľadový štít spravili Rišo Nemeč a Matej Prcín cestu Biely Trpaslík 6+, 230m, v prvých dvoch dĺžkach za 6+ sú nity, zvyšok cesty je ľahšie lezenie. V Z stene Baraních rohov pribudli 27.10. dve cesty od Riša Nemca a Martina Krasňanského Prváčik 7, RS2, 100m a Druháčik 6+, R2, 100m. 24.10. preliezli cestu Legutky-Petrík 5 A1 vo ľne a ohodnotili ju za 6+/7-. V dolnej časti doliny bola znovuobjavená Limbová veža. Je to nápadná stena neďaleko Zamkovského chaty so svojou charakteristickou žltou farbou v jej ľavej časti. Výška steny nepresahuje viac, ako 100m. Vystupy sú pomerne náročne čisto športového charakteru. Celá stena je takmer kolmá prerušovaná hradbou previsnutých pasáží. V hornej tretine sú mohutne previsy. Štruktúra skaly umožňuje tvoriť cesty do vysokej obťažnosti. Oblasť, ako prvý objavil Vladimír Tatarka s Jarom Michalkom. Ostala po nich nedokončená cesta kútmi v ľavej časti masívu v 80 tých rokoch. V stene sa začalo liezť takmer po 30 rokoch pravé teraz - Pap, Sabovčík, Krištofovičová. Je to perspektívna oblasť južne orientovaná a ukončuje hradbu veži a stien v pravej časti Lomnického hrebeňa od PP variantu.

Malý Ľadový štít - Biely Trpaslík, 6+

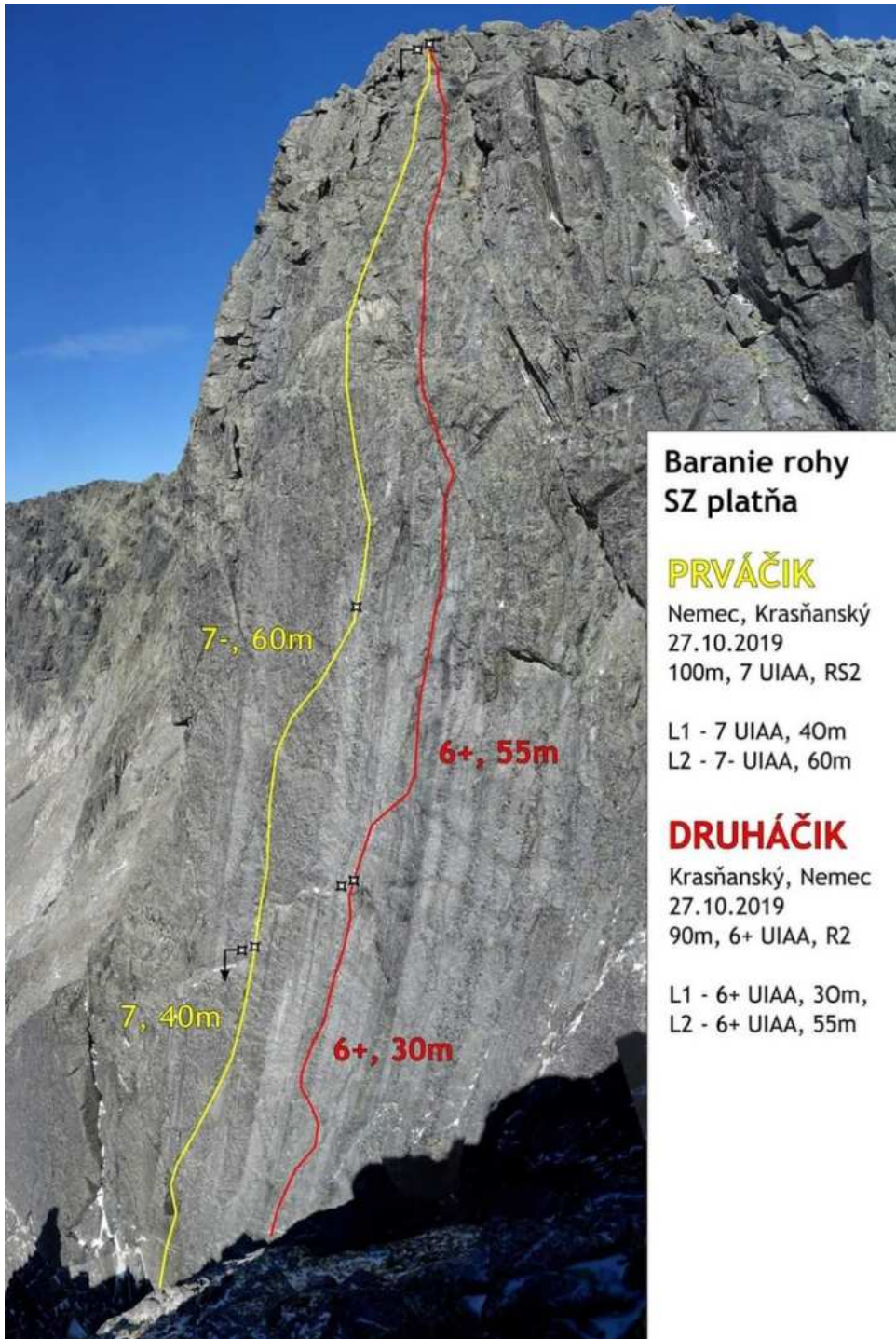
Richard Nemeč, Matej Prcín

11.10. a 16.10.2019

topo Biely trpaslík

v ceste Biely trpaslík

Baranie rohy SZ platňa

PRVÁČIK

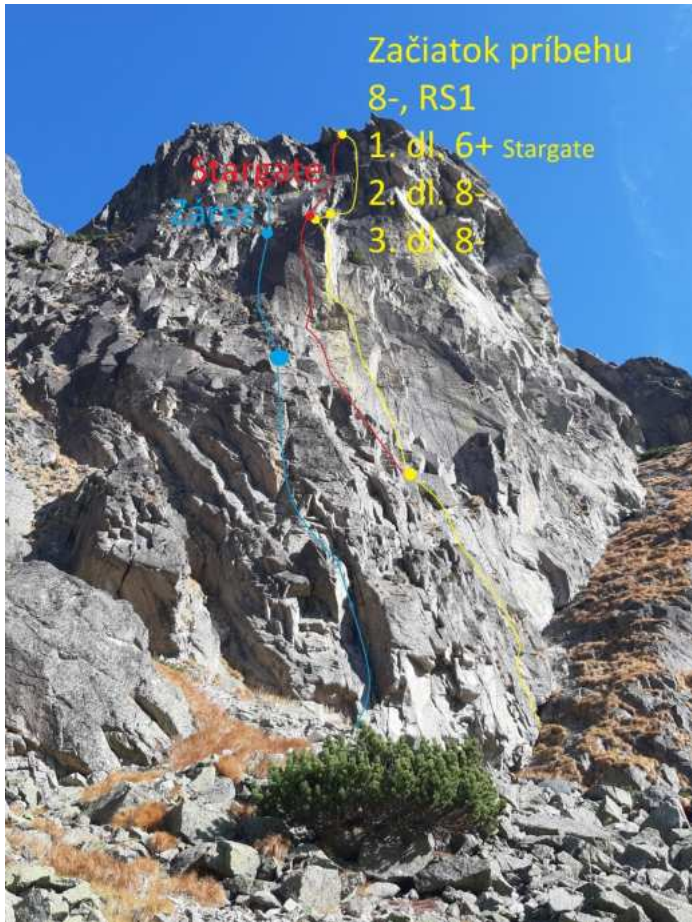
Nemec, Krasňanský
27.10.2019
100m, 7 UIAA, RS2

L1 - 7 UIAA, 40m
L2 - 7- UIAA, 60m

DRUHÁČIK

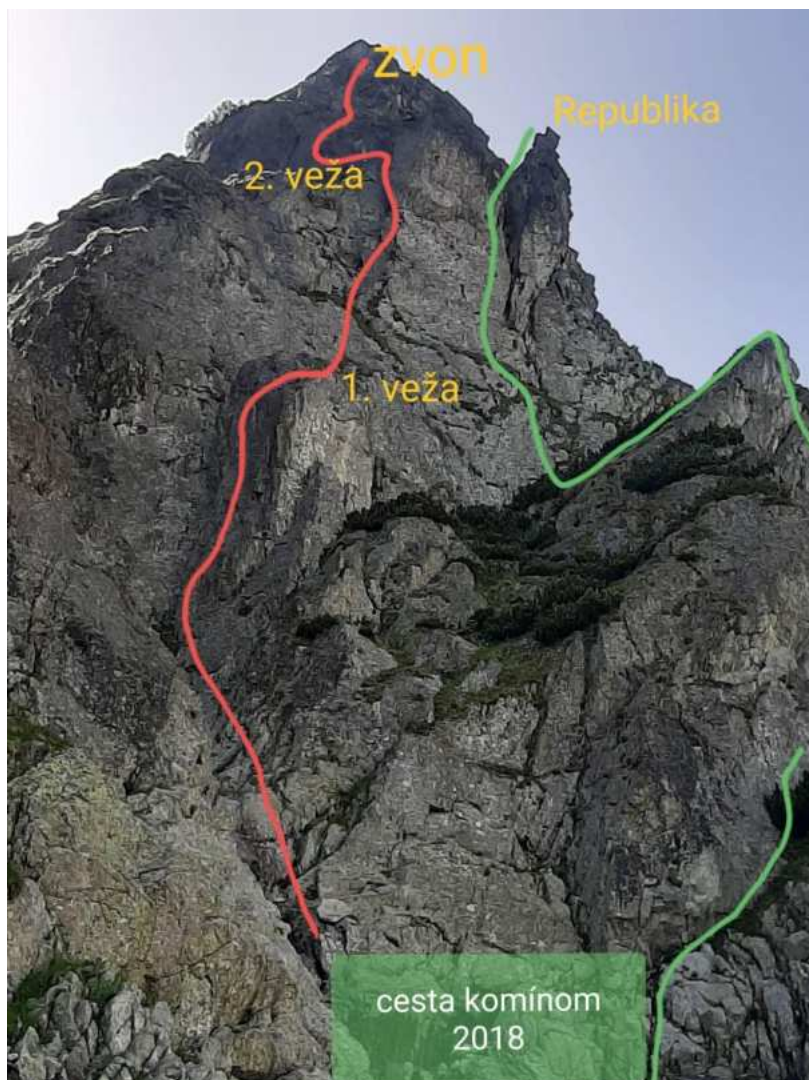
Krasňanský, Nemec
27.10.2019
90m, 6+ UIAA, R2

L1 - 6+ UIAA, 30m,
L2 - 6+ UIAA, 55m

topo cesty Začiatok príbehu nac Lomnickej

veži

stena Zvonu s cestami

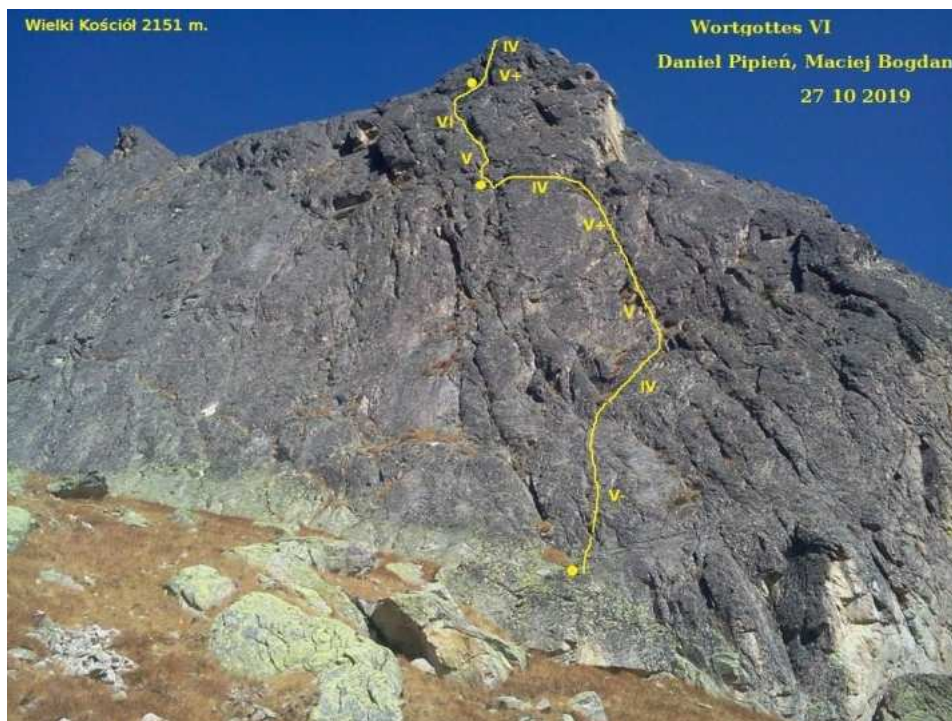
Topo Limbovej veže

Na Baraních rohoch, v ceste Prvé krôčky, po dohode s autormi, Rišo Nemeč a Pečo Michalka pridali postupové nity a štandy. V Žltej stene po diskusii v Správe Vysokých Tatier sme sa dohodli na doplnení štandov a postupových nitov (1-2 nity na dĺžku) v cestách Diretisima a Paráková cesta. Diskutovali sme aj o Cagašíkovej ceste, ale túto sme nechali v pôvodnom stave, z úcty k lezeckým schopnostiam pánov Cagašíka a Česla v roku 1943. Cestu Diretisima preistil Rado Staruch a Stano Filkor, aktuálne má cesta 6 dĺžok, dá sa cestou zlaniť z vrcholu a v každej dĺžke je 1-2 postupové nity. Parákovú cestu preistil Ero Velič.

Veľká Studená dolina

V JZ stene Veľkého Kostola vyliezli 27.10. novú cestu Maciej Bogdan a Daniel Pipieň cestu Wortgottes 6, 3 dĺžky lezenia.

Velická a Batizovská dolina

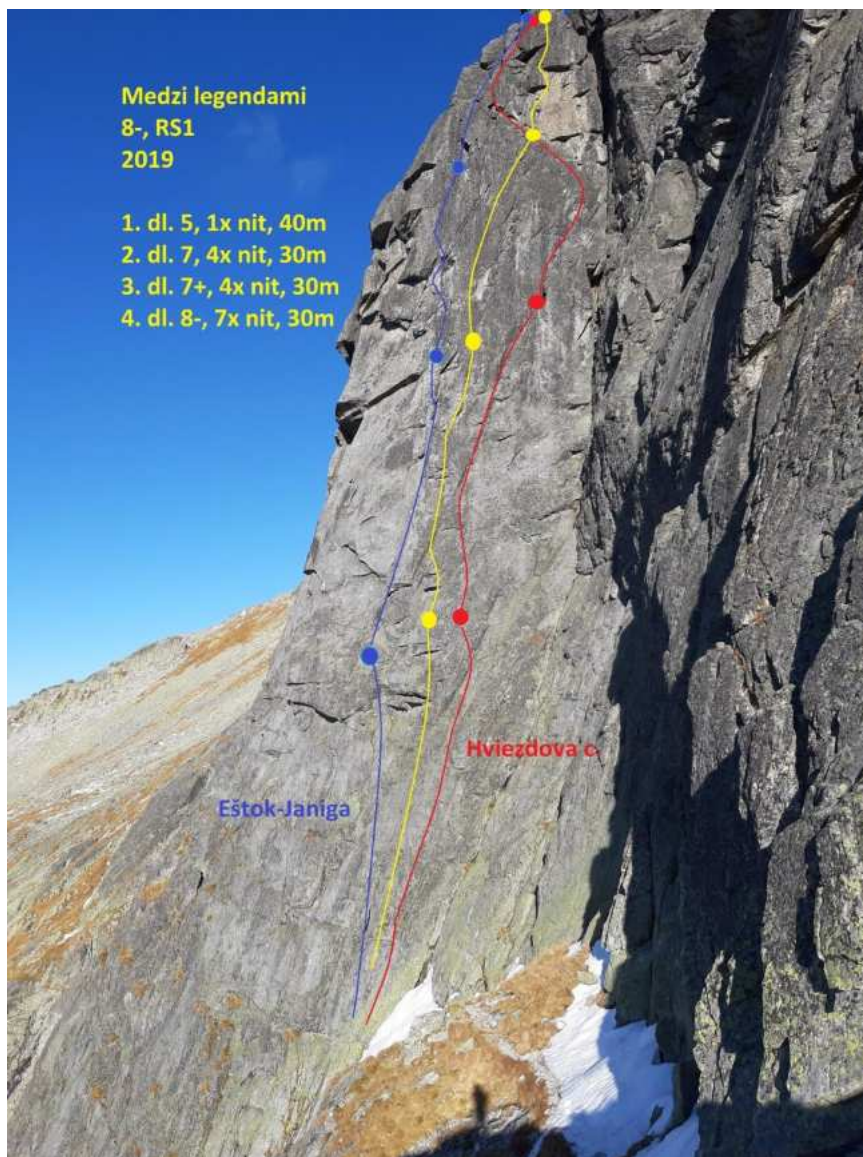

16.9. spravili na Granátovej stene RP prelez cesty Rozlúčka so slobodou, 8-, Sebastian Kostkiewicz a Jerzy Gurba

Mengusovská a Zlomisková dolina

Podľa dostupných informácií vznikli v tejto časti Tatier nové cesty iba na Volej veži. Počas leta spravili medzi legendárnymi cestami Volej veže Rado Staruch, Viera Malachovská a Marcela Kuníková cestu Medzi legendami, 8-, RS1, 130 m lezenia.

V sprievodcovi na Volej veži je uvedená záhadná Medviďova cesta. Tohto leta sa autor cesty Martin Medviď s Michalom Pleidelom rozhodli túto záhadnú cestu objasniť. 28-ročnú históriu vzniku cestu opísal Mišo Pleidel v reporte **Medviďova cesta 1991-2019**

Niekedy na jar tohto roku som vyprovokoval Medveďa, ktorý sa po 27 rokoch opäť začal pohrávať s myšlienkou dokončiť svoj projekt v možno najkompaktnejšom tatranskom pancieri. Je to starý príbeh, ktorý vystačí na samostatný článok, aj búrlivú debatu pri pive, skúsím teraz len stručne o samotnom lezení.

Základnú ideu cesty zhmotnil Medveď niekedy v roku 1991, za asistencie svojej priateľky / teraz už manželky Janky, a to dĺžkou v prostriedku steny kde zanechal pri pokuse 5 ks zhora navrtaných pestrov, a jeden nie celkom citlivo očistený chyt. Po vlne kritiky, sa Medveď projektu vzdal, a ponúkol ho na zrušenie, prerobenie alebo čokoľvek, ale napriek tomu sa táto linka za takmer 30 rokov dočkala len jedného vážnejšieho pokusu - Miro Píala (200?), ktorý reportoval obtiažnosť k ľúčového miesta okolo 9+ UIAA.

Po niekoľko mesačnom posúvaní termínu z dôvodu pracovnej vyťaženia sme sa nakoniec až v polovici septembra ocitli pod stenou. Dokončiť cestu sme sa snažili aj napriek jej histórii čo možno najčistejším spôsobom, prvé dve dĺžky ma pustili aj s vrtačkou na krku štýlom OS. Pekné

lezie od prvého metra po posledný, dve kľúčové miesta týchto dĺžok sú do 7-. Dokopy som v nich zanechal tri skoby a tri postupové nity. K doisteniu treba vziať sadu friendov. Tretiu dĺžku sme už v zásade rešpektovali ako bola vytvorená, akurát sme ju doistili tak, aby bola bezpečná, a aby kľúčové miesto, ktoré je výrazne ťažšie bolo možné háknuť za A1. V 40m dĺžke je potrebných 10 expresov, aj s háknutím je v nej povinné lezenie okolo 8, na záver ešte neskutočný mantel na „honoldovu policu“ kde sa štanduje tak za 8+ až 9-. Medveď v tejto dĺžke nasúkal pár nádejných pokusov o voľné prelezenie, jej obtiažnosť bude možno blízko k 10 UIAA. Štvrtá dĺžka začína priamo cez ťažkú platničku s nástupovým bouldrikom tak cca za 9- a pokračuje s krásnym chytovatým lezením pomedzi strechy previsu. Tesne pod previsom som natákol tutovú skobu a v jeho strednej časti nit, okrem toho sa dá dobre doistiť menšími friendami a ballnutmi. Lezenie tejto dĺžky bude tak za 8 až 9, presnejšie zistíme o dôkladnom očistení od lišajníkov pri pokuse o voľný prelez. Cestu sme zavŕšili krátkou vychutnávacou dĺžkou vo vrcholových platniach piliera, vŕtal som ju z háčikov a na voľné lezenie už nebo čas, ale odhadujem ju niekde do 7-, v dĺžke sú tri postupové nity a je potrebné vziať aj pár friendov. Cesta končí v poslednom štande cesty Kývala-Orolín-Zeitler odkiaľ sa dá pokračovať po hrebeni na vrchol. Celkovo má cesta okolo 160m, 5 dĺžok (6+/7-, 6+/7-, 9+/10-, 9-, 6+/7-) všetky štyri nové dĺžky sme vytvorili odspodu.

Prelezuchtivých ešte poprosíme o trpezlivosť kým autori nedajú pokus o voľný prelez a tiež z bezpečnostných dôvodov musíme poslať do doliny tú 5m veľkú šupinu čo vyzerá ako raja, a aj skontrolovať niektoré istenia. Určite budeme informovať.

Medvid - Pleidol, 9/2019

V ceste Medvid'-Pleidel

Na Ostrve sa spravili jednoduché viacerých ciest. 15.6. Pavel Kratochvíl a Maťo Varga preliezli PP a OS cesty Strach zo smrti 9+, Dies Irea 9 a Carpe diem 8-. 12.8. Peter Matejíček a Kristián Polomec

preliezli RP cesty Carpe diem 8-, Správny čas 8, Shangri-la 8 a Dieškov kút 7-. 19.8. Maťo Baláž a Rado Staruch preliezli RP cesty Alinina 6+, Cvičná špára + Elina 7, Carpe diem 8-, Guliver 8-, Správny čas 8, Slepá ulička 8, Oceľová nit 8, Hanina 7+, Horská služba 7- a Dieškov kút 7-. Zaujímavé sú aj ženské prelezy ciest. Denisa Šulcová preliezla RP Carpe diem 8- a Zuzana Jargašová spolu s Víťom Vyskočilom preliezli Slepú uličku 8. Na Kozej strážii Ján Svrček a Katka Lukáčková dokončili cestu Slepá viera 7+, kde pridali záverčnú dĺžku. V Z stene Ošarpancov Peter Matejíček a Kristiám Polomec preliezli OS rajbasovú cestu Sedem životov 8. V J stene Ošarpancov v ceste Staré časy boli po dohode s autorom vymenené istenie a štandy Radom Staruchom a Vierkou Malachovskou. Na hrebeni Žabieho koňa boli Petrom Kötelešom vymenené štandy.

Mlynická dolina

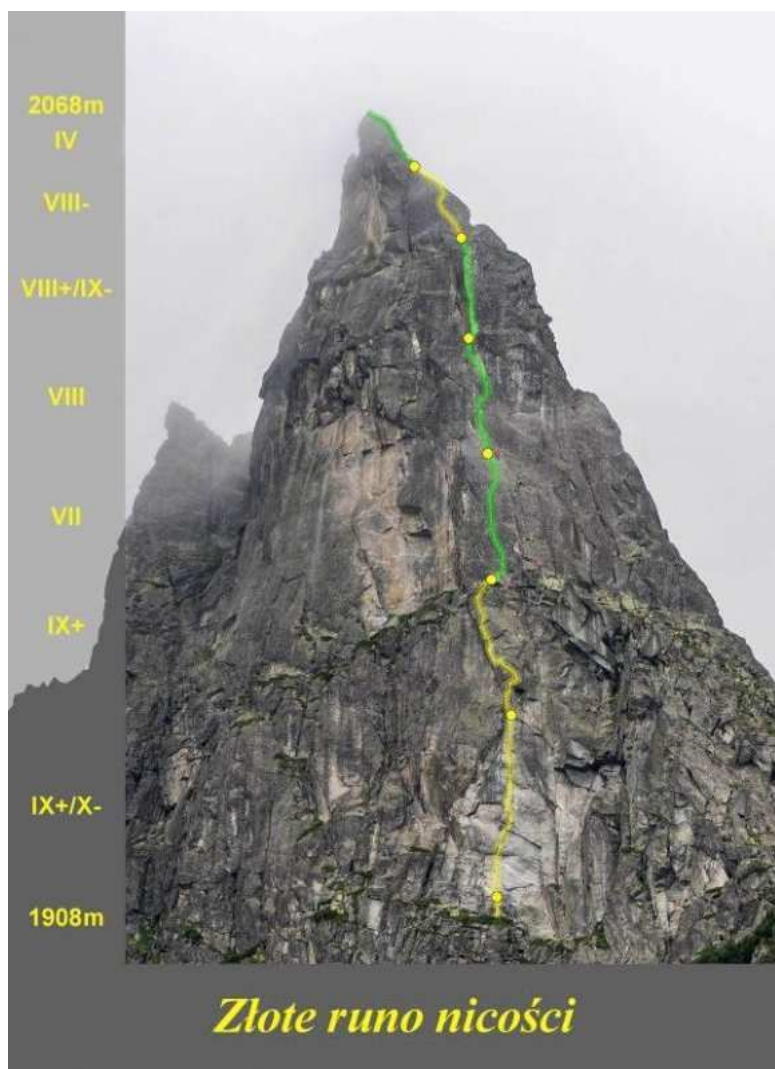
Na Prednom solisku bol aktívny pri tvorbe nových liníí Marek Pronibis, ktorého cesty majú svojské špecifiká. 18.8. vyliezol cestu Fala 4, A2 a 22.9. spolu s Eugeniuszom Krajcerom vyliezli cestu Uskoki, 5 kombinácia lezenia na vežičky a presunmi v kosovke.

Na Prednom Solisku Ondro Húserka preliezol a provdepodobne spravil 1. voľný prelez cesty Bumerang 5, A3 voľne za 8 s horším istením a vedľajšiu cestu Kant, 8+ preliezol OS.

Po Ľská strana Tatier

V Doline rybieho potoka na Ministrancie 28.7. pravili Marcin Gašienica-Kotelnicki a Darek Kaľuža novú cestu Powstały Ministranckie stygmaty obtiažnosti 10. Na Mníchovi 29.9. preliezli Janek Sokołowski a Paweł Bednarz novú cestu Złote runo nicości 9+/10-, cesta je v kombinácii s cestou Superata młodości 160 m ťažkého lezenia. Na Mengusovskom štíte 26.6. spravili Kamil Kluś a Stanisław Bobak cestu Wall street 5,A1 230m lezenia.

V lete Tomáš Buček a Mišo Mikušinec zopakovali štýlom PP cestu Misterium Nieprawości 10-. Ida Kups, Gabriel Korbiel 31.8. zopakovali cestu Metallica 9+.

Všeobecné informácie a bezpečnosť v Tatrách

Úrazy pri lezeckej činnosti vo Vysokých Tatrách.

25.10. slovenský horolezec zahynul pri zlaňovaní v nástupe na Žabom koňovi.

Informácie uverejnené v článku sú z internetových stránok james.sk, lezec.cz, horyinfo.cz, climb.sk, wspinanie.pl, przejscia.pl a od lezcov, ktorý mi poskytli informácie – ďakujem.

Za SVT Rado Staruch.

